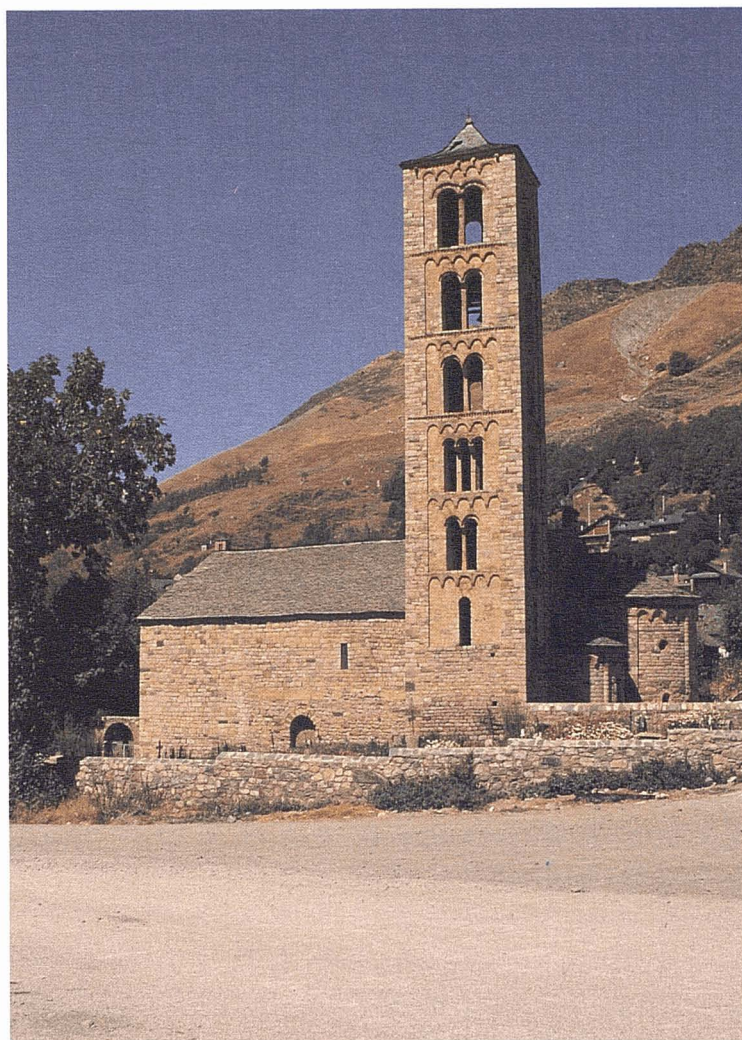

L'església de Sant Climent de Taüll

Denominació:

L'església de Sant Climent de Taüll

Paratge:

A l'entrada de la petita població de Taüll, a la Vall de Boí, un xic separada de les primeres cases que inicien el carrer que acaba en el poble pròpiament dit, presidit per l'altra magnífica església de Santa Maria de Taüll

Terme municipal:

Barruera

Comarca:

L'Alta Ribagorça

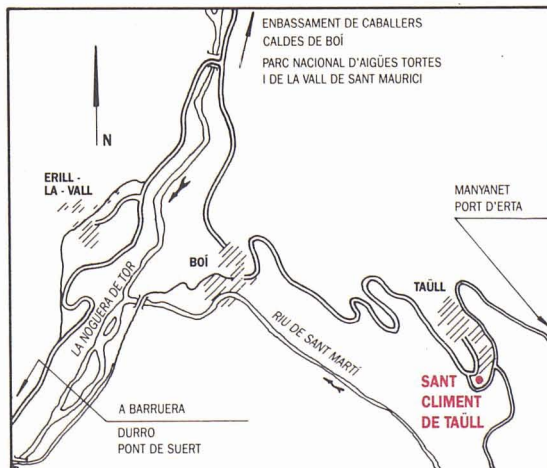
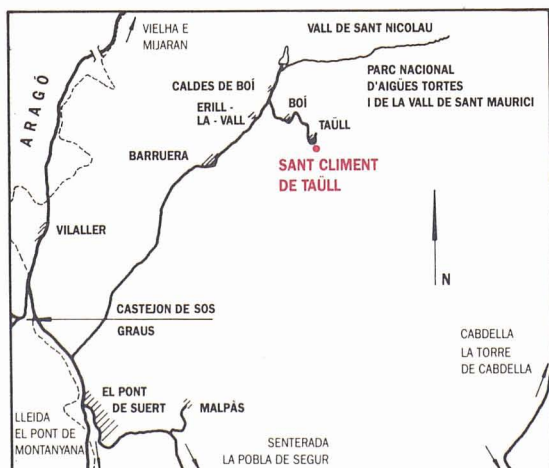
Data de construcció:

Segle XI i començament del XII

Estil:

Romànic

La Vall de Boí, ara integrada totalment en el municipi de Barruera, és una alta vall situada a la zona axial pirinenca, entre els vessants del massís de Colomers i la serra de Cardet. Està escassament poblada (550 habitants el 1986) i té petits nuclis de població, com els de Barruera, Boí, Erill la Vall, Cardet, Taüll, Còll i Durro, el santuari, el balneari i el centre turístic de Caldes de Boí.

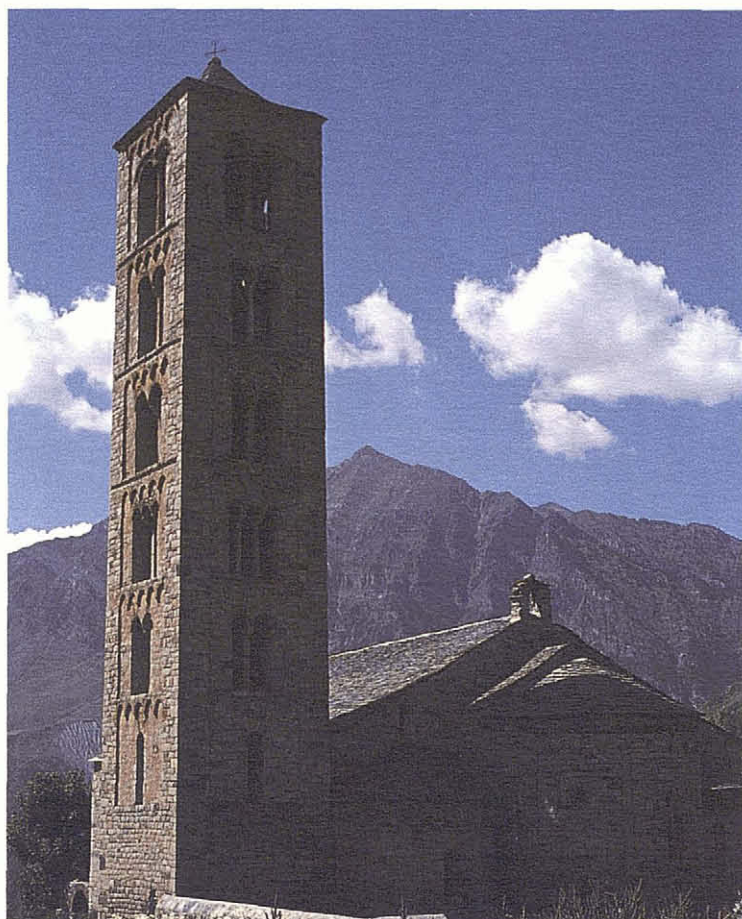
Tots aquests pobles o antics nuclis comptabilitzen un total de 15 esglésies romàniques, moltes d'un gran valor arquitectònic i artístic. Hi destaca el petit poble de Taüll, de menys de cent habitants, que té senceres les esglésies de Sant Climent i Santa Maria, totes dues de tres absis, restes d'una altra gran església d'iguals característiques, la de Sant Martí, situada entre les anteriors, i l'ermita de Sant Quirze, dalt d'un serrat.

La circumstància històrica que féu aparèixer tantes i tan grans esglésies en un espai tan reduït i amb un poblament que sempre va cabre en una sola església és encara un enigma. Sembla degut a l'enriquiment dels seus senyors, els Erill, que s'enfortiren amb les conquestes fetes vers la Llitària, el Segrià i les terres ocupades pels àrabs.

L'església de Sant Climent, com la de Sant Martí, i segurament, la primitiva de Santa Maria, es va aixecar el segle XI, potser amb l'intent d'erigir-hi un nucli monàstic. Sembla que la primitiva església, igual com va passar amb la de Sant Martí, va quedar mig soterrada per una esllavissada de la muntanya que va fer pujar el sòl prop d'un metre i mig, com encara es veu a la part posterior de l'absis central, amb les finestres de l'absis primitiu que ara estan arran de terra. Això féu que, entrat el segle XII, es refés l'església amb la construcció actual.

L'edifici que ens ha pervingut consta de tres naus i de tres absis semicirculars. Les naus són separades per columnes cilíndriques que sostenen grans arcs de mig punt. Interiorment, sobretot un cop extretes les antigues pintures, presenta una gran austeritat, amb coberta d'encavallades de fusta —un arcaisme difícil d'explicar en un temps i lloc on era corrent cobrir els edificis amb volta de pedra—. L'única ornamentació és el fris simple o doble de dents de serra que orna el capdamunt de les columnes cilíndriques de separació de les naus.

L'exterior, en canvi, en tot el desplegament dels seus absis té una rica decoració de tipus llombard amb treballades arcuacions cegues

i lesenes arrodonides, per sobre de les quals corre un fris de dents de serra. N'acaba de ressaltar la bellesa constructiva, el seu esvelt campanar de torre, exempt, situat al costat NE. Té planta quadrada i sis pisos, cinc dels quals estan ornats amb allargassats finestrals emmarcats per arcuacions cegues i lesenes, i separats, a partir del tercer pis, per un fris de dents de serra. El sòcol i els dos primers pisos tenen un ritme ascendent d'una finestra simple, una de geminada i una de triple, al tercer pis. Els tres darrers pisos tenen finestres geminades, partides totes per columnes, i uns capitells simples que són un dau trapezoïdal que reposa sobre les columnes, sense cap mena de decoració escultòrica.

Tant aquesta església com la de Santa Maria són especialment famoses per les pintures murals que decoraven els seus absis centrals, les parets del presbiteri i fins i tot les columnes i unes altres parts interiors del temple. Van ser descobertes el 1922, en el decurs d'unes obres de restauració, i els seus originals es troben al Museu d'Art de Catalunya que hi ha a Barcelona. Fa alguns anys que, amb molt d'en-

cert, se'n va fer una còpia que es guarda *in situ* i és el millor ornament de l'interior. Ara Sant Climent no té culte habitual i es mostra als nombrosos visitants com un petit museu que conté reunides peces antigues del culte.

Les pintures de Sant Climent, besones de les de Santa Maria, es troben centrades per un pantocràtor envoltat d'àngels i els símbols del tetramorf. A sota té figures de sants. A la volta del presbiteri, hi ha escenes de l'Antic i el Nou Testament i de l'Apocalipsi.

La pintura de Taüll va fer-se entorn del 1123, d'acord amb una inscripció pintada en una de les columnes, que diu que l'església fou consagrada el 10 de desembre de 1123 pel bisbe de Roda d'Isàvena, Guillem Ramon. És en conjunt una pintura molt expressiva de línies, rica i acurada de policromia, d'una època de plenitud del romànic, amb una gran influència dels antics models bizantins. Les pintures de Taüll, tant les de Sant Climent com les de Santa Maria, s'han considerat sempre com unes de les més expressives i representatives del nostre art romànic.